

Nagycsütörtök

Kiv 12,1-8.11-14

Húsvéti bárány

Az Úr így szólt Mózeshez és Áronhoz Egyiptomban: „Ez a hónap legyen számotokra a kezdő hónap: ez legyen az év első hónapja. Hirdesd ki Izrael egész közösségének: a hónap tizedik napján mindenki szerezzen egy bárányt családonként, egy bárányt házanként. De ha a család kicsi egy bárányhoz, akkor a személyek számának megfelelően a szomszédos családdal együtt vegyen egyet. Aszerint számoljátok a meghívottakat, hogy ki-ki mennyit eszik. Az állat legyen hibátlan, hím és egyéves. Vehettek bárányt vagy kecskét. Tartsátok a hónap tizennegyedik napjáig. Akkor Izrael közösségének egész gyülekezete a két este között vágja le. Vegyenek a véréből és kenjenek belőle annak a háznak a két ajtófélfájára és szemöldökfájára, amelyben elköltik. A húsát – tűzön megsütve – még akkor éjszaka egyék meg. Kovásztalan kenyérral és keserű salátával fogyasszák el. Ne egyetek meg belőle semmit nyersen vagy vízben megfőzve, hanem csak tűzön sütvé, a fejével, a lábával és belső részeivel együtt. Semmit ne tegyetek el belőle másnap reggelre. Ami másnapra megmarad, azt tűzön égessétek el. Így fogyasszátok: a derekatok felőve, saru a lábatokon, bot a kezetekben. Sietve egyétek, mert ez az Úr átoonulása. Én végigvonulok azon az éjszakán Egyiptomon, és megölok minden elsőszülöttet Egyiptomban: embert és állatot, s ítéletet tartok Egyiptom minden istene fölött, én, az Úr. A vért használjátok annak a háznak a megjelölésére, amelyben laktok. Ha látom a vért, kihagylak benneteket. Titeket nem ér a megsemmisítő csapás, amellyel Egyiptomot megverem. Ez a nap legyen számotokra emléknap, és üljétek meg úgy, mint az Úr ünnepét. Nemzedékről nemzedékre tegyétek meg ünnepnapnak mindörökre.”

A húsvét zsidó neve pészah, amelynek eredeti jelentése urgrálni, átugrani. Az ünnep története igen hosszú, és igen ősi ünnepről van szó, melynek kezdetei a Biblia előtti szemita hagyományba gyökereznek, és valószínűleg a tavasz, az újbárányok érkezésével állt kapcsolatban, a termékenységű ünnepként ünnepelték. A Bibliában ezt az ünnepet hozzá kapcsolták a kivonulás eseményeihez vagyis historizálták. A zsidó közösség legősibb ünnepe lett, korábbi, mint a papi intézmény kialakulása, mert nem kell hozzá oltár, áldozati hely, templom, pap, hanem a családfő vezet a közös étkezéssel, és az ünnep lényeges eleme Isten szabadító tetteire való emlékezés.

A Kánaánba költözött zsidóság Jeruzsálemben, ezt az eredetileg családi ünnepet a babiloni fogság után már zarándok ünnepként Jeruzsálem környezetében ülte meg. Jézus is felzarándokolt erre az ünnepre. Sőt saját megváltó halála is ezen ünnep idején történt. Érthető, hogy a keresztény hagyományban a régi pészah minden eleme átértelmeződött. Az Egyiptomból való szabadulás helyét a bűnből való szabadulás vette át. Az áldozat a zsidóknál azt követelte, hogy éljék át ezt a szabadulást, a keresztényeknél pedig azt, hogy tisztuljanak meg a bűneiktől. Az áldozat materiális jellegéről, a pászka bárányról az Isten bárányára terelődött a figyelem, amely sokkal szimbolikusabb és lelki jellegű. A pászkaáldozat évenkénti bemutatását átvette a szentmise hetenként, naponkénti bemutatása. Ez viszont már nemcsak a bűntől való szabadulásra emlékeztetett, hanem Jézus feltámadására is.

Az áldozat minden esetben valami tárgyi dolog átengedését jelenti Istennek. Kivonjuk a saját életünket, és átadjuk Istennek. A keleti áldozatok gyakorta egyfajta üzletet jelentettek Istennek, a bűnök vagy a büntetések elengedése, az Isten jóindulatának visszanyerése érdekében. Wöres Sándor erre mondja a Holtak kórus című versében: „pult volt nekünk az oltár, hol Istennel üzletelni akartunk.” Az ilyen magatartás kevésbé tisztítja meg az embert a bűnétől, legfeljebb a bűn utáni irracionális félelemtől, az Isten bosszújának félelmétől akar megszabadítani. A keresztény áldozat lényege, hogy a saját hatáskörünkből kivonjuk az életünket, vagy annak egy részét, és átadjuk Istennek. Nem azért, hogy üzleteljünk vele, és valamit kérjünk tőle, hanem azért, mert azt tudjuk, hogy életünk Isten kezében van igazán jó helyen. Amikor életünket felajánljuk Istennek, akkor azt szeretnénk, hogy ő irányítson bennünket, és életünk az ő tervének megfelelően alakuljon. Jézus előtt a zsidó áldozatoknak volt egy tárgya, ez volt a bárány, és az áldozat végzője kívül állt ezen a folyamaton. Jézus áldozata esetében ő maga lett az áldozat tárgya. A keresztények, amikor megértik ezt a változást, akkor tudják életüket Istennek ajánlani.